

XIII ABRILS DE L'HOSPITAL

HOSPITAL MATERIAL CULTURE IN THE MIDDLE AND EARLY MODERN AGES

concepts and meanings

School of Arts and Humanities,
University of Lisbon

15-17 APRIL 2024

OFFICIAL PROGRAM

The everyday life in a hospital has always been related to different objects and practices that make up the material expressions of established relationships and the very functioning of such places. In its spatial or topographical, chronological and historical and anthropological dimensions, material culture is related to the purpose and meaning that objects have for a particular people or culture and is essential in defining a society's cultural identity.

International Congress

XIII ABRILS DE L'HOSPITAL

Lisbon'2024

HOSPITAL MATERIAL CULTURE IN THE MIDDLE AND
EARLY MODERN AGES. CONCEPTS AND MEANINGS

Monday 15th April

Facultade de Letras
Universidade de Lisboa
Anfiteatro 3

08:45h. Reception

09:15h. Official inauguration

SESSION I. Inventories and Objects

09:30-11:00 h

Chair: Dra. Ana Rita Rocha (Universidade Nova de Lisboa)

09:30h. Mireia Comas, Daniel Piñol, and Jordi Saura (IRCVM-Universitat de Barcelona): *Els inventaris de béns dels hospitals catalans a l'Edat Mitjana: una aproximació des de la Diplomàtica.*

09:50h. Carmel Ferragud (Institut Interuniversitari López Piñero-Universitat de València) and Sofia Garçon (Independent Researcher): *L'hospital Major de Puigcerdà a partir de l'inventari de 1490: aproximació arquitectònica, urbanística i mobiliària.*

10:10h. Mateusz Zimny (Library of the Pontifical University John Paul II, Krakow): *"There is an Altarpiece in the Middle of the Room...". Liturgical Dimension of the Late Medieval and Modern Hospital. The Case of the Hospital of the Holy Spirit in Krakow.*

10:30h. Discussion

11:00 h. Coffee Break

SESSION II. Hospitals and History of Art

11:30-13:00 h

Chair: Dr. Antoni Conejo (IRCVM-Universitat de Barcelona)

11:30h. Giacomo d'Andrea (Université de Picardie d'Amiens and Université de Lorraine): *L'Ospedale «Grande e Nuovo» de Palerme et le Triomphe de la Mort. La réforme du welfare dans l'Aragon d'outre-mer.*

11:50h. Álvaro Sáenz (Library of Universidad de Sevilla): *As pinturas arquitetônicas do Hospital de San Felipe de Carmona, testemunho tangível de uma cultura espaço-temporal fronteiriça.*

12:10h. Éowyn Kerr-Di Carlo (West Virginia University): *Santa Maria Nuova's Medieval Pharmacy and the Supply of Artists' Materials.*

. 12:30h. Discussion

13:00-14:30h. Brunch

SPECIAL SESSION

15:00 h

Visit to the Sanatório de Sant'Ana (Paredes)

Tuesday 16th April

Faculdade de Letras
Universidade de Lisboa
Anfiteatro 3

SESSION III. Healing and Medicine

09:00-10:30 h

Chair: Dr. Fernando Grilo (Universidade de Lisboa)

- 09:00h. Ana Catarina Necho (Centro de Estudos Globais da Universidade Aberta): *O paradigma da assistência mental em Portugal na Época Moderna: práticas e conceções no contexto hospitalar.*
- 09:20h. Maribel Morente (Universidad Complutense de Madrid): *Cultura material de la enfermedad medieval. La enfermedad en sus objetos.*
- 09:40h. Anja Fröhlich (École Polytechnique Fédérale de Lausanne): *Architectural Types for Healing and Control: Typological Considerations in Hospital Architecture as a Structure of Relations.*
- 10:00h. Discussion

10:30 h. Coffee Break

SESSION IV. Hospital Material Culture I

11:00-12:30 h

Chair: Dra. Marina Gazzini (Università degli Studi di Milano)

- 11:00h. Frederic Aparisi (Universitat de València): *La cultura material dels hospitals a través dels llogats testamentaris en el món rural valencià del segle XV.*
- 11:20h. Jaume Marcé (IRCVM-Universitat de Barcelona): *Unam cameram in qua ego condecenter possim requiescere. La cultura material dels residents en hospitals (segles XV-XVII).*
- 11:40h. Salvatore Marino (IRCVM-Universitat de Barcelona) and Ximena Illanes (Pontificia Universidad de Santiago de Chile): *Espacios, memorias y materias del abandono infantil en el Mediterráneo occidental (s. XV-XVII).*
- 12:00h. Discussion

SPECIAL SESSION.

12:30-13:30 h

Chair: Dra. Joana Balsa (Universidade de Lisboa) and Dr. Daniel Piñol (IRCVM-Universitat de Barcelona)

12:30h. Presentation of the book: *El Poder del objeto. Materialidad, memoria y representación en la Edad Media europea* (Madrid, Siruela 2024) by Dra. Blanca Garí.

13:30h. Presentation of the book: *The Medieval and Early Modern Hospital. A Physical and Symbolic Space* (Roma: Viella, 2023), edited by Antoni Conejo and Pol Bridgewater.

13:30-15:00 h. Brunch

SESSION IV. Cultural Heritage

15:00-16:30h

Chair: Dr. Pol Bridgewater (IRCVM-Universitat de Barcelona)

15:00h. Alba Miranda (Universidad de Guadalajara): *Patrimonio Cultural Hospitalario del Hospital Civil de Guadalajara "Fray Antonio Alcalde"*.

15:20h. Alfons Zarzoso (Universidad Complutense de Madrid) and Josep Barceló (Universitat Rovira i Virgili): «HOSPITALS/BCN»: *una guia d'història urbana com a eina de producció i consum de la cultura material hospitalària de Barcelona*.

15:40h. Carla Ferrer (Màster de Cultures Medievals-UB): *"El mayor atractivo turístico de la parte vieja de la ciudad"*. *Restauració i revalorització de l'antic Hospital de la Santa Creu de Barcelona al segle XX*.

16:00h. Discussion

16:30h. Coffee Break

SPECIAL SESSION. Master and PhD Students: Presentation of Work in Progress Projects

17:00-19:00 h

Chair: Dr. Salvatore Marino (IRCVM-Universitat de Barcelona)

17:00h. Renato Cameli (Doctorat de Cultures Medievals-UB and Università di Milano): *Herramientas y utensilios en los hospitales de Fabriano entre los siglos XII y XV*.

17:15h. Pablo Mérida (Màster de Cultures Medievals-UB): *La figura del malalt a la societat ideal d'Eiximenis*.

- 17:30h. Sergi Joan Gispert (Màster de Cultures Medievals-UB): *Les Ordinacions del Bací dels Pobres Vergonyants de Santa Maria del Pi. La funció assistencial d'una parròquia al segle XV.*
- 17:45h. Irene Muñoz (Màster de Cultures Medievals-UB): *Assistència femenina al part a l'Edat Mitjana.*
- 18:00h. Helena Gracià (Màster de Cultures Medievals-UB): *Pràctiques espirituals en espais assistencials durant la baixa Edat Mitjana.*
- 18:15h. Maria Sastre (Màster de Cultures Medievals-UB): *La malaltia i l'assistència en l'obra literària «Flamenca»: un diàleg entre la medicina i l'amor cortès.*
- 18:30h. Irene Ramiro (Màster de Cultures Medievals-UB): *Royal Mercy: The Queen Blanca of Anjou and the Hospital del Perelló.*

Wednesday 17th April

Faculdade de Letras
Universidade de Lisboa
Anfiteatro 3

SESSION VI. Hospitals in Portugal

09:00-10:30 h

Chair: Dra. Joana Balsa (Universidade de Lisboa)

- 09:00h. André Bargão (CHAM-Centro de Humanidades): *Cultura Material e o seu significado no Hospital Real de Todos-os-Santos, Lisboa.*
- 09:20h. Aires Gomes Fernandes (Universidade do Minho): *Os hospitais de Guimarães em finais da Idade Média.*
- 09:40h. Tânia Maurício Calado (Universidade Aberta) *A Cultura Material da Assistencialidade Moderna. O Caso de Estudo da Vila de Castro Verde.*
- 10:00h. Discussion

10:30 h. Coffee Break

SESSION VI. Hospital Material Culture II

11:00-12:30 h

Chair: Dra. Blanca Garí (IRCVM-Universitat de Barcelona)

- 11:00h. Fernando Serrano Larráyoz (Universidad de Alcalá): *Cultura material, religión y salud: la representación iconográfica de los santos Cosme y Damián (siglo XV) conservada en el Museo de la Colegiata de Santa María la Mayor de Alquézar (Huesca) .*
- 11:20h. M. Cristina López Ortego (Servicio Extremeño de Salud): *Empleo de vocabularios y léxicos como fuente de estudio para la cultura material hospitalaria: los vocabularios de 1571 de Alonso Molina.*
- 11:40h. Pol Bridgewater (IRCVM-Universitat de Barcelona): *Beyond Grandeur: Exploring Symbolism and Materiality in Small and Medium-Sized Late Medieval Hospitals.*
- 12:00h. Discussion

CONCLUSION SESSION

12:30-13:00 h

- 12:30h. Joana Balsa (Universidade de Lisboa) and Antoni Conejo IRCVM-Universitat de Barcelona). *Final remarks*

Information and inscriptions: abrils.hospital@ub.edu

Link for the online connection to the International Congress:
<https://videoconf-colibri.zoom.us/j/98404116908>

President of the Scientific and Organizer Committee: Dra. Joana Balsa de Pinho

Scientific Committee: Dr. Antoni Conejo, Dra. Blanca Garí, Dr. Raúl Villagrasa, Dra. Ana Rita Rocha, Dra. Cybelle Miranda

**Rede patrimônio cultural
+ história da saúde e
da assistência**
ESTUDO, DIVULGAÇÃO E VALORIZAÇÃO

**Institut de Recerca en
Cultures Medievales**
UNIVERSITAT DE BARCELONA

MAHPA
SGR en estudis Medievalls d'Art,
Història, Paleografia i Arqueologia